

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2014/81

Karar Sayısı : 2014/145

Karar Tarihi : 25.9.2014

R.G. Tarih-Sayı : 21.5.2015-29362

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Kırıkkale 1. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 21.3.2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun, 28.3.2013 tarihli ve 6455 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinin (18) numaralı fıkrasında yer alan "*üç yıldan*." ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Bandrolsüz sigaraları ticari amaçla elinde bulundurmak suçundan açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

Kanun'un 3. maddesinin 6545 sayılı Kanun'un 89. maddesiyle değiştirilmeden önceki hâliyle itiraz konusu kuralın da yer aldığı (18) numaralı fıkrası şöyledir:

*"Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri üreten, yurda sokan, ticarî amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanlar **üç yıldan** altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır."*

B- İlgili Görülen Yasa Kuralı

Kanun'un 3. maddesinin 6545 sayılı Kanun'un 89. maddesiyle değiştirilen (18) numaralı fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 18/6/2014-6545/89 md.) Ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan ya da taklit veya yanıltıcı bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaretleri taşıyan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri;

a) Ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden,

b) Satışa arz eden veya satan,

c) Bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan,

kişi üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ancak, tütün mamullerinin etil alkol, metanol ve alkollü içkilerin kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmolunur."

C- Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2. maddesine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Serruh KALELİ, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, Zühtü ARSLAN, M. Emin KUZ ve Hasan Tahsin GÖKCAN'ın katılımlarıyla 14.5.2014 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Hasan Mutlu ALTUN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, kuralın hukuk devletinde suç olarak tanımlanan fiille, buna verilecek ceza arasında orantılılık bulunması gerektiğine ilişkin ilkeyle bağdaşmadığı ve kuralla öngörülen üç yıllık ceza alt sınırının hakkaniyete uygun olmadığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu kuralın da yer aldığı fıkroda, ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkileri üreten, yurda sokan, ticari amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanların üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacakları hüküm altına alınmıştır. Söz konusu fıkroda 6545 sayılı Kanun'un 89. maddesiyle değişiklik yapılmıştır. İtiraz yoluna başvuran Mahkemedeki bakılmakta olan davanın konusu olan "*bandrolsüz sigaraları ticari amaçla bulundurma*" fiili yapılan değişiklikten sonraki metinde de yer almış ve bu eyleme üç yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası verileceği öngörülmüştür. 6545 sayılı Kanun'un 89. maddesiyle değişiklik yapılmadan önceki düzenleme ile bu düzenlemede öngörülen ceza miktarlarının aynı miktarda olması, bakılmakta olan dava yönünden suçun unsurunda bir değişiklik öngörülmemesi karşısında itiraz konusu kural, uygulanacak kural olduğundan anayasal denetiminin yapılması gerekmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Ceza hukukunun, toplumun kültür ve uygarlık düzeyi, sosyal ve ekonomik yaşantısıyla ilgili bulunması nedeniyle suç ve suçlulukla mücadele amacıyla ceza ve ceza muhakemesi

alanında sistem tercihinde bulunulması Devletin ceza siyaseti ile ilgilidir. Bu bağlamda ceza hukukuna ilişkin düzenlemeler bakımından kanun koyucu Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, soruşturma ve yargılamaya ilişkin olarak hangi yöntemlerin uygulanacağı, toplumda belli eylemlerin suç sayılıp sayılmaması, suç sayıldıkları takdirde hangi çeşit ve ölçülerdeki ceza yaptırımlarıyla karşılanmaları gerektiği, hangi hal ve hareketlerin ağırlaştırıcı ya da hafifletici öge olarak kabul edileceği gibi konularda takdir yetkisine sahiptir.

Hukuk devletinde, ceza hukuku kurallarının, önleme ve iyileştirme amaçlarına uygun olarak ölçülü, adil, orantılı olması ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi gerekir. Suç ve ceza arasında adalete uygun bir oranın bulunup bulunmadığının saptanmasında o suçun toplumda yarattığı infial ve etki, kişiler üzerinde oluşturduğu tehlike, zarar görenin kişiliği ile ona verilen zararın azlığı veya çokluğu, işlenme oranındaki azalma veya artış gibi faktörlerin de dikkate alınması gerekir.

Belirli standartlar çerçevesinde üretilmiş olsalar da alkollü içkiler ve tütün mamullerinin insan sağlığına zararlı etkileri tartışılmaz bir gerçektir. Bu standartlara uyulmadan, bandrolsüz ve kaçak şekilde üretilen alkollü içkiler ve tütün mamullerinin ise bunları tüketen kişilerin ani ölümlerine veya özellikle sinir sistemlerinde geri dönülemez hasarlara neden olduğu bilinmektedir. Kanun koyucu standart dışı üretimin bir sonucu olan bu çok ağır zararların ortaya çıkmasını önlemek için alkollü içkiler ve tütün mamullerinin üretiminin kayıt altına alınmasını uygun görmüş, kayıt dışı yollarla üretilen ürünlerin kişilerin sağlıklarına ağır zararlar verme ve yaşamlarını tehdit etme ihtimali nedeniyle, bu çerçevede yapılan üretim, nakil ve pazarlama fiillerini de suç olarak tanımlamıştır. Suç olarak kabul edilen bu fiillerin yaptırımını ise fiilin yol açması muhtemel zararları göz önünde bulundurarak üç yıldan altı yıla kadar hapis ve adli para cezası olarak belirlemiştir. Böylece kişilerin yaşama hakkına ve vücut bütünlüğüne yönelik fiillerin etkili bir cezayla karşılanması yanında bu fiillerin işlenmesini ve yaygınlaşmasını önlemeye elverişli bir yaptırım kabul edilmek suretiyle tütün ve alkollü içkilerin kayıt dışı üretimiyle mücadelenin de amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu husus ihtiyaç duyulan konularda kanun koyucunun belirli fiilleri suç olarak tanımlamaya ve bu suçların yaptırımlarını belirlemeye ilişkin takdir yetkisi içerisinde olup, kuralda hukuk devletine aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

21.3.2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun, 28.3.2013 tarihli ve 6455 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinin (18) numaralı fıkrasında yer alan "*üç yıldan.*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 25.9.2014 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
Haşim KILIÇ	Serruh KALELİ	Alparslan ALTAN

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Esas Sayısı : 2014/81
Karar Sayısı : 2014/145

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN